

Voices through Water

Zestaw narzędzi metodologii kreatywnych i aktywistycznych

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

Numer projektu: 2023-1-AT01-KA220-YOU-000161835

Sfinansowano ze środków Unii Europejskiej. Jednak wyrażono tu wyłącznie poglądy i opinie autorów, które nie uszają odzwierciedlać poglądów i opinii Unii Europejskiej i OeAD-GmbH. Ani Unia Europejska, ani OeAD-GmbH nie może ponosić za nie odpowiedzialności.

Voices through water © jest objęty licencją
[Attribution-ShareAlike 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

Umowa grupowa

Activist

W ramach tego działania wszyscy uczestnicy mają wspólnie opracować umowę grupową na początku wspólnego projektu, doświadczenia lub okresu mieszkania w tymczasowej wspólnocie. Umowa wprowadza atmosferę współpracy, szacunku i inkluzywności, zbierając w jednym miejscu wspólne wartości i oczekiwania. Wszyscy wnoszą równy wkład: koordynatorzy, moderatorzy i uczestnicy.

Grupa docelowa

Grupa osób w dowolnym wieku uczestniczących w procesie grupowym (np. tygodniowych warsztatach, wymianie młodzieżowej, projekcie politycznym lub artystycznym)

Min. 3 – maks. 40 (działanie można dopasować do wielkości grupy)

Czas potrzebny

Ok. 1 godzina lub więcej, w zależności od wielkości grupy

Środowisko

Sala lub inna przestrzeń, która pomieści wszystkich uczestników

Materiały

- Karteczki samoprzylepne w różnych kolorach
- Długopisy lub pisaki (markery)
- Arkusze do flipchartu lub miejsce na ścianie (na umowę grupową)
- Tape

Cel/zamierzenie

Stworzenie bezpieczniejszej, odważnej, partycypacyjnej przestrzeni przez sformułowanie wspólnej umowy określającej, jak grupa chce razem żyć i pracować, obejmującej oczekiwania, potrzeby i obowiązki.

Instrukcje krok po kroku

Krok 1 – 5 minut

Krótki wstęp: przedstawienie koncepcji

"To zadanie pomoże nam określić, jak chcemy razem pracować w tym tygodniu. Chodzi tu o zbudowanie bezpieczniejszej przestrzeni - nie idealnej, ale przemyślanej, celowej. Bierzemy w tym udział wszyscy: uczestnicy, koordynatorzy, kreatywni moderatorzy". Rozłóż w sali karteczki samoprzylepne i pisaki/długopisy.

Krok 2

Zadaj uczestnikom 1-3 pytania w rodzaju:

- Co jest dla was ważne we wspólnej pracy czy działaniu?
 - Co pomaga wam czuć się bezpiecznie, czuć, że nie jesteście odsunięci na bok i możecie w pełni uczestniczyć w działaniu?
 - Co możecie zrobić, żeby stworzyć tu bezpieczniejszą, odważną, partycypacyjną przestrzeń dla wszystkich?
- Rozdaj uczestnikom kartki do robienia notatek. Na początek możesz poprosić, żeby dostroili się czy wczuli z zamkniętymi oczami, przyjmując wygodną pozycję.

Krok 3 – 5 minut

Indywidualna refleksja

Każda osoba notuje swoje przemyślenia na powyższe pytania.

Krok 4 – 15 minut

Praca w małych grupach

Uczestnicy w 4-osobowych grupach dzielą się swoimi przemyśleniami i zapisują na karteczkach samoprzylepnych główne wspólne punkty (po jednym na karteczkę).

Krok 5

Prezentacja plenarna

20-30 minut (w zależności od wielkości grupy)

Każda grupa przedstawia swoje pomysły, ale tylko nowe, niewymienione wcześniej (3 minuty na grupę).

Jeśli o czymś już była mowa, grupa dokleja swoją karteczkę pod podobnym tematem, ale nie powtarza tej kwestii głośno.

Po prezentacji każdej grupy, zapytaj:

- Czy wszyscy zgadzają się z tym, co dodano?
- Czy chcielibyście, żeby coś doprecyzować lub rozwinąć?

Zapewnia to zbiorową zgodę i uzgodnione poprawki przed przejściem dalej.

Krok 6 – 10 minut

Końcowe potwierdzenie i podsumowanie

Wyeksponuj umowę w widocznym miejscu.

Przyklej karteczki na plakacie lub na ścianie, kiedy już wszystkie grupy dokonały prezentacji. Powiedz uczestnikom:

"Uzgodniliśmy, że w ten sposób będziemy razem pracować w tym tygodniu. Te uzgodnienia odzwierciedlają to, czego potrzebujemy, żeby czuć się bezpiecznie, czuć się silną grupą, w której jest miejsce dla każdego. To nasza wspólna płaszczyzna".

Poproś ochotnika (lub wyznacz kogoś wcześniej) o odczytanie na głos i krótkie podsumowanie głównym punktów umowy, posługując się zebranymi i przyklejonymi karteczkami.

Następnie zapytaj:

- Czy wszyscy zgadzają się z tą umową w takim brzmieniu?
- Czy czujecie, że czegoś brakuje lub coś jest niejasne?

Zostaw czas na ostatnie dopiski lub uwagi przed zamknięciem sesji.

Krok 7

Podziękuj wszystkim za wkład i powiedz na zakończenie:

- Umowa nie jest "wryta w kamieniu" – możemy zmieniać jej zapisy i dodawać kolejne.
- Jeśli czujecie, że czegoś brakuje lub jakaś zasada zostaje złamana, możecie poruszyć tę kwestię podczas konsultacji grupowych lub z moderatorami.
- Będziemy regularnie wracać do umowy, żeby pamiętać, co uzgodniliśmy.

Poinformuj uczestników, gdzie umowa będzie wywieszona: powinno to być miejsce widoczne podczas całego procesu grupowego, tak by każdy mógł ją przeczytać.

Wskazówki dla trenera

- Podkreśl, że nigdy nie ma gwarancji całkowicie "bezpiecznych" przestrzeni, ale wszyscy możemy razem pracować nad stworzeniem przestrzeni bezpieczniejszych
- Zachęcaj uczestników, by wracali do umowy, jeśli pojawią się problemy lub jakieś jej części będą wymagały zmian.
- Jeśli brakuje ci czasu, możesz podobne pomysły omówić razem i podsumować, za zgodą grupy.

Komentarz

Zostawienie krótkiego czasu po każdej prezentacji na potwierdzenie danego pomysłu (punktu umowy) pomagało uczestnikom czuć się wysłuchanym i bardziej odpowiedzialnym za wspólną umowę. Istotnym elementem tego ćwiczenia jest podtrzymywanie umowy grupowej, dopilnowanie, by cały czas "żyła", była widoczna dla przez cały czas trwania procesu grupowego i by można jej było użyć jako narzędzia, kiedy pojawią się problemy. Jeśli w procesie nastąpiła długa przerwa i planowane są warsztaty uzupełniające, zacznij od przypomnienia umowy grupowej—przypomnij wszystkim, co postanowiono i w razie potrzeby uaktualnijcie ją razem lub odpowiednio zaadaptujcie.

Alternatywa

W przypadku mniejszej liczby uczestników poprowadź jedną wspólną dyskusję zamiast dzielić ich na małe grupy. W formatach online lub hybrydowych For online or hybrid formats, use digital whiteboards like Jamboard, Miro or Padlet.

Źródło

Opracowały Maria Hammer i Maruša Vertacnik w ramach projektu My Elections – My EU!, na podstawie partycypacyjnej moderacji grup i praktyk dotyczących bezpieczniejszej przestrzeni.